

T R Z E Ź W O Ś Ć

MIESIĘCZNIK ILUSTROWANY, POŚWIĘCONY SPRAWIE WALKI
Z ALKOHOLIZMEM I INNEMI NARKOMANJAMI,
ORGAN POLSKIEGO T-WA WALKI Z ALKOHOLIZMEM

„T R Z E Ź W O Ś Ć“,

POLSKIEGO KOMITETU DO SPRAW NARKOTYKÓW
I ZAPOBIEGANIA NARKOMANJI,
ABSTYNNENCKIEJ LIGI KOLEJOWCÓW,
KOŁA LEKARZY ABSTYNNENTÓW

i WILEŃSKIEGO TOWARZYSTWA WALKI Z ALKOHOLIZMEM
I INNYMI NAŁOGAMI „MENS“.

Pod redakcją *JANA SZYMAŃSKIEGO*.

Rocznik XI

za rok 1936

Biblioteka Jagiellońska

1002421549

W A R S Z A W A

A R T Y K U Ł Y

(Liczby w nawiasach oznaczają Nr. Nr. pisma).

	<i>Str.</i>
BIERNACKI STANISŁAW. — „Niech żyje wódka“. (1 — 4)	33
— Kwiaty i chwasty cywilizacji. (10 — 11)	401
BIESTAN. — Amnestja! (1 — 4)	95
BOROWSKA ELŻBIETA. — Zadania Instruktorzki gospodarstwa wiejskiego w dziedzinie walki z alkoholizmem. (10 — 11)	490
CHODŹKO WITOLD dr. — Alkoholizm, a umieralność mężczyzn. (1 — 4)	2
CZERWIŃSKI STANISŁAW. — Człowiek a narkotyk. (1 — 4)	11
— Przestępczość nieletnich. (5 — 6)	163
— Ubezwłasnowolnienie spowodu choroby umysłowej — w szczególności na tle alkoholizmu. (7 — 8 — 9)	259
— Monopol Spirytusowy i „Kuratorja trzeźwości“ w Rosji, a towarzystwa walki z alkoholizmem. (10 — 11)	395
GODLEWSKI MICHAŁ. — Wpływ alkoholu na porażkę Napoleona pod Water- loo. (1 — 4)	78
— Psy na usługach przemytników i Straży Granicznej. (1 — 4)	117
GOZDAWA. — Pijackie kawały szlachciców podlaskich. (7 — 8 — 9)	320
IŻYCKI ALEKSANDER b. sen. — Czy monopol spirytusowy jest potrzebny? — (1 — 4)	36
— Kto to był hr. Witte? (5 — 6)	205
— Urzędnik nie może być alkoholikiem. (7 — 8 — 9)	306
— W sprawie zaopatrzenia zimowego bezrobotnych. (10 — 11)	417
KALINOWSKI KAZIMIERZ. — Wesołe Miasteczko. (7 — 8 — 9)	257
KLIMOWICZ MICHAŁ. — Prawo zwyczajowe, czy pisane? (1 — 4)	124
— Przez pryzmat sądu. (1 — 4, 10 — 11)	85, 457
KONORSKI J. dr. MILLER S. dr. — Działanie alkoholu na korę mózgową z punktu widzenia fizjologii. (7 — 8 — 9, 10 — 11)	276, 441
KRAKOWSKA NINA dr. — Alkoholizacja dzieci. (7 — 8 — 9)	294
— O czem wiedział reb Mendel z Nowego Korczyna. (10 — 11)	405
KUCZKOWSKI FELIKS. — Przerażanie jako czynnik dydaktykl. (12)	517
MICHAŁOWICZ MIECZYŚLAW, prof. dr. — O różnorodność walki z alkoho- lizmem. (5 — 6)	162
NOCNICKI TOMASZ, b. min. i sen. — Z moich przeżyć alkoholowych. (1 — 4)	27
— W niezmiernie ważnej sprawie. (5 — 6)	181
— Chłopi społecznicy w walce z alkoholizmem. (7 — 8 — 9)	282
— Młodzież wiejska i alkohol. (10 — 11, 12)	404, 527
PIENKOWSKI STEFAN K., prof. dr. — Życie uczuciowo - popędowe, jako dźwi- gnięcia w walce z alkoholizmem. (5 — 6)	170
RZEWSKI ALEKSY, b. Prezydent m. Łodzi i starosta łódzki. — Wspomnienia i refleksje. (1 — 4)	24
— Alkoholizm, a problem obrony kraju. (10 — 11)	399

	<i>Str.</i>
SKIBA MIKOŁAJ. — Ofiara, odwaga, silna wola. (1 — 4)	38
— Nektary. (5 — 6)	189
SOPOĆKO MICHAŁ ks. dr. Doc. Uniw. S. B. — Alkoholizm, a moralność. (1—4)	18
SZYMAŃSKA NAŁĘCZ-OSTROWSKA HANNA. — Z dziejów obyczaju w Pol-	
sce. (1 — 4, 7 — 8 — 9)	42, 307
— Ze zjawisk literackich. (7 — 8 — 9, 10 — 11, 12)	297, 409, 531
SZYMAŃSKI JAN.—Lekkomyślność, czy zła wola? (Napaść „Ilustr. Kurj. Codz.”	
na ruch abstynencki) (7 — 8 — 9)	373
— Abstynencja, czy umiarkowanie. (12)	519
— Alkoholizm i przestępczość. (12)	595

UTWORY LITERACKIE

BIENIN - BIELENIN WŁADYSŁAW. Ważne posiedzenie. (nowela) (5 — 6) ..	228
— „Robota, jak cacko”. (nowela) (7 — 8 — 9)	313
— Boso przez Warszawę. (nowela) (10 — 11)	451
— Pióro maczane w alkoholu. (nowela) (12)	561
BIERNACKI STANISŁAW. — Sąd. (wiersz) (1 — 4)	41
HALSKA H. — Pierwszy kieliszek. (nowela) (12)	587
HERWICHOWA ZOFJA. — Żółty Kotek. (nowela) (5 — 6)	207
KŁOSOWSKI EUGENJUSZ. — Hulaj Dusza! (wiersz) (1 — 4)	102
— Apel abstynencki. (wiersz) (1—4)	112
KRZEPKOWSKA NELA. — Świetliczanin. (nowela)	97
— Wiosenna bajka. (wiersz) (5 — 6)	202
— Pan Antoni Skrobideska. (wiersz) (5 — 6)	203
— Przyjdź i zostań. (wiersz) (7 — 8 — 9)	305
— Kawalerski wieczór. (nowela) (7 — 8 — 9)	323
— Świat się kręci na wesoło. (wiersz) (10 — 11)	456
LIPIŃSKI KAZIMIERZ. — Wiersz o małym Janku. (1 — 4)	101
— Zgrzyt. (wiersz) (7 — 8 — 9)	312
— Słońce w kałuży. (nowela) (7 — 8 — 9)	329
LUXÓWNA ROMA. — Czwarte przykazanie. (nowela) (10 — 11)	445
— Nie warto. (nowela) (12)	568
MONDSCHHEIN JÓZEF. — Kącik dla dzieci. Pijak. (wiersz) (5 — 6)	233
MORI J. — Kolorowy i biały. (nowela) (5 — 6)	193
— Herostrates. (nowela) (7 — 8 — 9)	286
— Jego karjera. (nowela) (10 — 11)	421
— Puste nakrycie. Obrazek wigilijny. (nowela) (12)	556
OLSZEWSKA ZOFJA. — Gdowa po Walosiu, czyli spuścizna po alkoholiku.	
(monolog) (1 — 4)	93
— Dziadowskie wychowanie. (monolog) (5 — 6)	199
— Pan Karól w zalotach. (djalog) (5 — 6)	233
— Tatyna siostra (monolog) (10 — 11)	449
— Czy alkohol jest podstawą bytu Państwa Polskiego (12)	576
WIŃSKI JULJUSZ. — Jej uśmiech. (nowela) (1 — 4)	63

WALKA Z ALKOHOLIZMEM W POLSCE

ABSTYNYENCKA LIGA KOLEJOWCÓW. (1 — 4, 5 — 6, 7 — 8 — 9, 10 — 11,		
12)	149, 238, 350,	620

	Str.
AKADEMJA TRZEŻWOŚCI. (1 — 4)	138
KORESPONDENCJA Z KALISZA. — Jedna z Szarotek. (10 — 11)	501
KURS ALKOHOLOGJI W KRAKOWIE. (1 — 4)	140
KURS ALKOHOLOGJI DLA NIEWIDOMYCH. (1 — 4)	144
KURS ALKOHOLOGJI W TOW. „TRZEŻWOŚĆ“. — (1 — 4)	142
KURS ALKOHOLOGJI W RADOMIU. (Sprawozdanie). — (5 — 6)	244
KURS ALKOHOLOGJI. — Pismo Okólne Minist. Op. Sp. w sprawie Kursu Alkoholacji i program Kursu. (10 — 11)	508
XI KURS ALKOHOLOGJI. — (Sprawozdanie) (12)	630
LESZKIEWICZ STANISŁAW dr. — Przemówienie (5 — 6)	251
PRZYCHODNIA PRZECIWALKOHOLOWA TOW. „TRZEŻWOŚĆ“. — (7—8—9)	379
ROGIŃSKI WŁADYSŁAW Inż, Dyr. Kol. — List w sprawie walki z alkoho- lizmem. (7 — 8 — 9)	341
ROZEN ZYGMUNT dr. — Nowa placówka lecznictwa alkoholików. (10 — 11)	408
SKIBA MIKOŁAJ. — Propaganda przeciwalkoholowa Abstynenckiej Ligi Ko- lejowców. (12)	591
VORBRODT JULJUSZ, prof. dr. — Przemówienie (5 — 6)	243
ZJAZD DELEGATÓW KÓŁ TOW. „TRZEŻWOŚĆ“ w Warszawie (14.VI. 1936). (Sprawozdanie). (7 — 8 — 9, 10 — 11)	345, 481
ZJAZD LEKARZY ABSTYNETÓW. — (Sprawozdanie). (10 — 11)	477

XXI MIĘDZYNARODOWY KONGRES PRZECIWALKOHOLOWY W WARSZAWIE (12-17. IX. 1937 R.).

KOMITET ORGANIZACYJNY XXI MIĘDZYNARODOWEGO KONGRESU PRZECIWALKOHOLOWEGO W WARSZAWIE. (1 — 4)	148
SZYMAŃSKI JAN. — XXI Międzynarodowy Kongres Przeciwalkoholowy w Warszawie 12—17. 1937 r. (10 — 11)	390

WALKA Z ALKOHOLIZMEM ZAGRANICĄ

FEUERSTEIN GERHART, Kierownik Państw. Organizacji walki ze środkami odurzającymi. (Berlin). — Przemówienie delegata Rządu Niemieckiego na posiedzeniu Zarządu Światowego Związku Przeciwalkoholowego w Londynie. — (10 — 11)	394
GODLEWSKI MICHAŁ. — Zgon F. N. Charringtona, ang. apostoła trzeżwo- ści. (5 — 6)	225
— Alkoholizm wśród murzynów afrykańskich. — (7 — 8 — 9)	331
KACZANOWSKI FELIKS dr.—Walka z alkoholizmem w Szwajcarji. (7—8—9, 10 — 11)	266 436
PRZEGLĄD ZAGRANICZNY. — przez H. N. O. S. (5 — 6, 7 — 8 — 9, 10 — 11, 12)	246, 359, 494, 616
SZYMAŃSKI JAN. — Zjazd w Londynie 9 — 10.IX. 36 r. (10 — 11)	500
UCZCZENIE p. dyr. R. HERCOD'A. — (1 — 4)	147

NARKOMANJE I ICH ZWALCZANIE.

CYRAN E., dr. dyr. zakł. Psychjatr. w Lublińcu. — Eteromanja. (5 — 6)	184
ETERYZM. — (1 — 4)	136

	<i>Str.</i>
KONFERENCJA W SPRAWIE ETEROMANJI. — (Sprawozdanie) (12)	608
OGÓLNE ZEBRANIE POLSKIEGO KOMITETU do spraw Narkotyków i Zwalczenia Narkomanij, odbytego dn. 25.II. 36 r. — (Sprawozdanie) (10—11)	471
PIWOWARCZYKOWA K. — Włoskie prawo sanitarne w sprawie narkomanji. (1 — 4)	128
PROTOKÓŁ POSIEDZENIA POLSKIEGO KOMITETU do spraw Narkotyków i Zwalczenia Narkomanji. — (1 — 4)	129
SOKALÓWNA MARJA. — Walka z narkomanją w Polsce. (1 — 4)	110
— Handel środkami odurzającymi, a Liga Narodów. (1 — 4)	114
— W sprawie eteryzmu. (5 — 6)	206
— Przemysł środków odurzających drogą powietrzną. (5 — 6)	236
— Z frontu walki z narkotykami. (7 — 8 — 9, 10 — 11, 12) ...	342, 467, 541
WIENDŁOCHA M. dr. dyr. Zakł. Psychj. w Rybniku. — „Zagadnienie eteromanji“ — (streszczenie referatu). (7 — 8 — 9)	318
ZEBRANIE POLSKIEGO KOMITETU do Spraw Narkotyków i Zapobiegania Narkomanji. 26.V. 1936. (Sprawozdanie). (12)	613

OCENY I SPRAWOZDANIA

KLIMOWICZ MICHAŁ. — Higjena Psychiczna. (1 — 4)	150
KRAKOWSKA N. dr. — Oceny i sprawozdania. (10 — 11)	494
SKIBA MIKOŁAJ. — „W walce o człowieka“. (1 — 4)	103
— Z powodu zmartwienia. (5 — 6)	237
SZYMAŃSKI JAN. — Kryzys, a wydatki na zdrowotność publiczną w Polsce. (1 — 4)	111
— Cenna praca z zakresu leczenia alkoholików. (7 — 8 — 9)	382

R O Z M A I T E

BIENIN-BIELENIN WŁADYSŁAW. — Życie w Świacku. (12)	603
GENZEL JULJUSZ Dr. — ś. p. Prof. Dr. Stanisław Władyczko. (7 — 8 — 9)	338
HURYNOWICZÓWNA JANINA, doc. dr. — ś. p. Prof. Dr. Stanisław Władyczko. (7 — 8 — 9)	340
JUBILEUSZ X-LECIA URZĘDOWANIA PANA PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ. (5 — 6)	161
KRONIKA. — (1 — 4, 5 — 6, 7 — 8 — 9, 10 — 11, 12) ...	159, 251, 382, 510, 635
KSIĄŻKI NADEŚLANE. — (1 — 4, 5 — 6, 7 — 8 — 9, 10 — 11) II strona okładki.	
NEKROLOG Ś. P. MINISTRA Ruys de Beerenbrouck'a. (1 — 4)	160
NEKROLOGJA. — Ś. p. Chmielińska, ś. p. Dr. J. Budzińska-Tylicka, ś. p. Inż. Wł. Rogiński, ś. p. prof. K. Panek, ś. p. A. Anusz, ś. p. J. Reyntan-Tchorzewski, ś. p. prof. St. Władyczko. (7 — 8 — 9)	333
NIEUZASADNIONY ATAK. — (1 — 4)	148
OD REDAKCJI. (12)	517, 636
PRZEGLĄD PRASY. (1 — 4, 5 — 6, 7 — 8 — 9, 10 — 11, 12) 145, 247, 366, 503,	633
SZYMAŃSKA NAŁĘCZ-OSTROWSKA HANNA. — Hołd pamięci prof. Wł. M. Kozłowskiego. (7 — 8 — 9)	311
SZYMAŃSKI JAN. — Choroby weneryczne w Polsce. (1 — 4)	113
TREŚĆ PO FRANCUSKU we wszystkich Nr.Nr. III str. okładki.	

A F O R Y Z M Y

	<i>Str.</i>
AFORYZMY. — Prof. Lundborga (7 — 8 — 9)	358
Ks. Bronisława Markiewicza. (7 — 8 — 9)	304
Ks. Piotra Skargi. (7 — 8 — 9)	286
PAN PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ, PROF. IGNACY MOŚCICKI — O znaczeniu trzeźwości. (5 — 6)	161
POGLĄD MARSZAŁKA PIŁSUDSKIEGO na sprawę dochodów z wódki. (1—4)	1
WÓDZ NACZELNY O ZNACZENIU SIŁY MORALNEJ. (7 — 8 — 9)	320

RYSUNKI I WYKRESY

ALKOHOLIZM, A ZBRODNIE. — Do art. „Alkoholizm i przestępczość“ (12)	597
KACZMARCZYK CZESŁAW. — Tradycja. (1 — 4)	35
— Na zielonej trawce. (5 — 6)	227
— Fontanna. (10 — 11)	420
NOWOROCZNY PRZEKRÓJ KAMIENICY WARSZAWSKIEJ (12)	634
PLAKAT PROPAGANDOWY I-go Meksykańskiego Kongresu Przeciwalkoholo- wego. (12)	619
PLAN do art. „Wpływ alkoholu na porażkę Napoleona pod Waterloo“. (1 — 4)	79
POCZĄTKI OPILSTWA. — Do artykułu „Alkoholizm i przestępczość“ (12)	601
SZULC WACŁAW. — Alkoholizm w rysunkach. (12)	545
WPŁYW ZAKAZU SPRZEDAŻY NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH w Petersbur- gu w 1914 roku. — Do artykułu „Alkoholizm i przestępczość“. (12)	599
WYKRESY (9) do art. „Alkoholizm, a umieralność mężczyzn. (1 — 4) str. 3, ... 4, 5, 6, 7, 8, 9,	10

P O R T R E T Y

REYTAN - TCHORZEWSKI JAN. — (7 — 8 — 9)	335
WŁADYCZKO STANISŁAW, Prof. Dr. — (7 — 8 — 9)	337

F O T O G R A F J E

ABSTYNNENCKA LIGA KOLEJOWCÓW. — Fragment frontu domu Koła A. L. K. w 17-stą rocznicę odzyskania niepodległości. (1 — 4)	150
— Wycieczka Koła Lwów A. L. K. 9 na tle szybów węglowych, (Katowice 26.IX. 35) (1 — 4)	151
— II-ga pielgrzymka Koła Lwów A. L. K. — na Sowińcu w dniu 24 września 1935 r. (1 — 4)	152
— Zarząd Koła Lublin A. L. K. na tle półek z książkami, w nowym lokalu Koła przy ul. 1-go Maja Nr. 47. (1 — 4)	153
— Front i wejście do lokalu i biblioteki Koła Lublin A. L. K. przy ul. 1-go Maja Nr. 47. (1 — 4)	155
— Opłatek w Kole, Lwów A. L. K. w dniu 19 stycznia 1936 r. (1 — 4)	157
— Choinka A. L. K. w Kowlu dn. 28.I. 1936 r. (5 — 6)	241
— Wycieczka A. L. K. w Tow. „Trzeźwość“ w Warszawie 27.V. 1936 r. (5 — 6)	253
— Roczne Walne Zgromadzenie Członków Koła A. L. K. w Kowlu dn. 19.IV. 1936 r. (5 — 6)	242

	Str.
— Sztandar A. L. K. (7 — 8 — 9)	351 i 352
— Uroczystość poświęcenia sztandaru A. L. K. w kościele św. Elżbiety we Lwowie 21. Maja 1936 r. (7 — 8 — 9)	353
— Pochód z kościoła św. Elżbiety po poświęceniu sztandaru A. L. K. do Rady Miejskiej. (7 — 8 — 9)	354
— Wycieczka Koła A. L. K. ze sztandarem w Krakowie. (7—8—9)	355
— Zarząd Koła A. L. K. Tarnowskie Góry. (10 — 11)	513
— Festyn propagandowy Koła A. L. K. Tarnowskie Góry. (10 — 11)	514
AKADEMJĄ TRZEŻWOŚCI W WARSZAWIE dn. 9.II. 36 r. (1 — 4)	130
AKADEMJĄ TRZEŻWOŚCI W SZKOLE POWSZ. Nr. 26 w Wilnie, (10 — 11)	512
BAR W SZTOKHOLMIE ZAMIENIONY NA CZYTELNIĘ. (10 — 11)	497
DEKADA „TRZEŻWOŚCI” dn. 30 sierpnia 1936 r. (10 — 11)	511
FOTOGRAFJA STRONY Z CZASOPISMA PRZECIWAŁKOHOLEWEGO „KINSZU - SZIMBUN”. (12)	617
FOTOGRAFJE do artyk. „Psy na usługach przemysłników i Straży Granicz.” (1 — 4)	str. 118, 119, 120, 121, 122
KURS ALKOHOLOGJI W KRAKOWIE (Sala Kopernika Uniwersytetu Jagiel- łońskiego. (1 — 4)	141
KURS ALKOHOLOGJI W TOW. „TRZEŻWOŚĆ” W WARSZAWIE. (1 — 4)	143
KURS ALKOHOLOGJI W ZJEDNOCZENIU NIEWIDOMYCH W WARSZA- WIE (1 — 4)	145
KURS ALKOHOLOGJI W RADOMIU. (5 — 6)	245
XI KURS ALKOHOLOGJI W WARSZAWIE. (12)	631 i 632
PRZYCHODNIA TOW. „TRZEŻWOŚĆ”. Konsultacja. (7 — 8 — 9)	380
— Zastrzyk. (7 — 8 — 9)	381
ŚWIAECK. — Fragment frontu Zakładu. (12)	605 i 603
— Fragment parku w zimie. (12)	607
ZAJĄCZKOWSKI HENRYK dr., Dyrektor Zakł. w Świacku. (12)	604
ZJAZD DELEGATÓW KÓŁ TOW. „TRZEŻWOŚĆ” W WARSZAWIE dn. 14.VI. 1936 r. (7 — 8 — 9)	347
ZEBRANIE K. S. M. „Szarotka” w Kaliszu 11.X. 1936 r. (10 — 11)	502
Z UROCZYSTOŚCI POŚWIĘCENIA NOWEGO LOKALU TOW. „TRZEŻWOŚĆ” przy ul. Oboźnej 4. dn. 10.III. 1936. (5 — 6)	252

REDAKCJA: Warszawa, ul. Fałata 4 m. 1
(tel. 4.13-04).

ADMINISTRACJA: Warszawa, ul. Oboźna 4,
m. 28 (tel. 5-11-07). Konto P.K.O. 270.